

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kul-monostoruca 181. szám.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára ötnyolcra 3 ft. o. ó.

Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. ó. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyiltér”-i cikkek sora után 20 kr. előlegbéküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Tekintve a kül- és belpolitikai helyzet feletti fontos és kétszeres érdekű természetét, mely a legnevezetesebb fejleményekre nyújt kilátást, május 1-jétől számítva új rendkívüli előfizetés nyitattik

„K. KÖZLÖNY”-re.

Előfizetési ár:

Május hóra	1 ft.
Május—június hóra	2 „
Május—szeptemberi öt hóra	5 „

A „K. Közlöny” kiadó-hivatala.

A szász nemzeti universitás s a szász nemzet.

Mult számunkban volt szerencsénk közölni azon felsőbb helyről jött rendreutastást, melyre magát a szász nemzeti universitás f. évi martius 3-ról kelt vakmerő felirataival érdemesítette.

Vakmerőnek nevezzük azt, nem azért, mert abban opponáló nézet fejeztetett ki, hanem mert ama testület — rossz tanácsadók sugallatát követve — kilépett saját törvényes hatásköréből, s hogy ne szóljunk újabban rabbulisticus okoskodásairól, az illetéktelenül elfoglalt téren egész addig ment, hogy szentesített törvények s a törvényhozó hatalom és Ó Felsége legmagasb intőjele ellenében nemcsak oppositiot formált, hanem nyilván „óvást” jelentett ki, még pedig „a szász nemzet nevében.”

A mint ezt a rendreutastó leiratban is kifejezve látjuk, az Ó Felsége színe eleibe terjesztett famosus mart. 3-ki felirat „visz-szatetszt” szült, s ha „Ó es. kir. Ap. Felsége a szász nemzet egyeteme tárgyalásai alkalmánál jogtalanul hozott határozatait és ezek során fölterjesztett feliratait, mint minden jogerőt nélkülözőket, érvénytelennek nyilvánítani” és azok „visz-szautasítását” legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, csak tisztelettel és hálával hajolhatunk meg e legfelsőbb akaratnyilvánítás előtt, mely bizonyára megteendő jó hatását magára a szász közvéleményre is.

Félre nem érhető magyarázatul szolgálhat ez szász testvéreinknek, kik megfoghatatlan engedékenységgel hagyják magukat mind e mai napig tutorság alá helyezettetni azon burocrata-párt által, mely rég megérett arra, hogy még egy oly békétűrő nemzet is, minő a szász, végre lerázza nyakáról.

E párt uralma többé opportunitási szempontból sem tűrhető, ha csak a szász érdekeket további kockáztatásoknak, s magát a szász nemzetet további compromissióknak kitenni nem akarják.

Itt az ideje, hogy azon nemzet közvéleménye — de az igazi és nem hivatalosan csinált közvélemény, minőt eddig ismerünk — magához térjen és teljesítse kötelességét a haza s önmaga iránti kötelességét.

Itt az ideje, hogy a független szász nemzeti párt gondoskodjék a szász érdekekről, s mutassa meg, hogy mindazon nagy botlások és könnyelműségek, melyek eddig a „szász nemzet nevében” elkövetettek, nem a nemzetnek magának rovandók fel, s hogy e nemzet valódi szíleme gyűlölet és idegenség helyett rokonszenvet és tiszteletet érdemel.

Mi mindig azon nézet terjesztői voltunk, hogy a szászföld népét nem kell teljesen elítélni azon párt factioi miatt, mely élére kapaskodott; hanem bevárando a közvélemény felocsudása, s valahányszor az universitás vakmerő tulsapongásai miatt a szász nemzet iránti gyűlölet dagályát tapasztaltuk bármely oldalról emelkedni, el nem mulasztók hangsúlyozni, hogy nem kell kifakadni a nemzet ellen, mely alszik, mert csak burocratiája az, mely nevében cselekszik.

S valóban így is van! Már 1848 előtt és pedig éppen egy szász celebritás, scharbergi Bedeus József, megjegyezte egy kisdéd munkájában, hogy „őhaj-tandó lenne, ha a szász követek függetlenebb állásu emberek lennének,” s hogy a szász (országgyűlési ugymint universitási) követek

„más erre alkalmas független egyének hiánya miatt általában a tisztviselők sorából vétetnek, kik nem egészen elfogulatlanok” stb.

Ha helyes megjegyzés volt ez egy szásztól ezelőtt több mint husz évvel, mennyivel alkalmazhatóbb ma, midőn a Bach- és Schmerling-korszak súlyos adatokban gazdag krónikája képezi történelmünk legújabb függelékét, oly függelék, melyre — bármint szépitsek is a dolgot — lehetetlen, hogy a szász közvélemény felett 1848 óta uralkodó párt valódi alkotmányos önértében gyökerező büszkeséggel hivatkozhatassék!

De épp oly bízhatatlan az, hogy e derék nemzet — melynek geniusza iránt mindig jobb véleményem voltunk — végre ne tudjon saját érdekeihez képpeszt a magasabb öntudatához méltólag kiemelkedni egy oly gyámság alól, melyet politikai érettség fokán álló nemzetiség felett mindig csak mesterségesen lehet fenntartani. Hibetetlen az, hogy a szász közvélemény végre össze ne szedje magát, s ne tudjon segíteni magán.

Csak az a kár, hogy eddig nem tette vagy nem tehette — a maga idejében!

Az oktoberi diploma kibocsátása után vehetett volna magának alkalmat egy kis erély kifejtésével kibontakozni hálójából azon pártnak, mely felette uralg, s mely iránt bizalommal éppen nem viseltethetett, miután az a nemzeti jogok és szabadságok könnyelmű feladásának árán az absolutizmussal megalakult, s hivatás és szolgáljaul esküdt fel azon kormányrendszernek, mely az ősi legitím szász jogalapok feladásáért ígért vajmi sovány kárpótlásnak is megtagadásával, az egész Municipalverfassungot nullificálta.

Fájdalom, a szász közvélemény az oktoberi diploma kibocsátása után azonnal megzavartott terrorizáló hírek terjesztése és a capacitatio minden hathatós nemeinek felhasználása által. Elhitették a mi jámbor szász testvéreinkkel, hogy veszély van, forradalom előestéjén állunk, Pesten és Kolozsvárt, Garibaldit várják s a sastollas, pengőszarkantys magyaroknak nemhogy szász alkotmányért fájna fejük, sőt a legelső kedvező alkalommal felnyársalni készülnek minden jámbor szászt.

Mintha tíz évi absolutismus alatt a magyarok egyébre sem éheztek volna meg, mint éppen a szász municipalis alkotmányra, mely végre is csak municipalis alkotmány, s magasabb törekvéseinek útjában nem áll.

Mintha nem a magyar befolyás teremtetten volna a szász celebritások által hiven támogatott tíz évi absolutismus megdöntésével azon kedvezőbb fordulatot, mely az eltemetett szász alkotmányos intézményeket is szintugy új életre ébresztette!

Mintha csak legtávolabbról is nyilvánult volna a magyarok részéről oly törekvés, mely, felhasználva a szász nemzeti universitás 1850. február 8-án elkövetett nagy bakklövését (ünnepélyes lemondás az ősi szász alkotmányról az absolutismus javára), valóban fenyegetőleg irányult volna a szász municipalis jog s érdekek ellen!

De hiába! Azon szász patrioták, kik azelőtt tíz évvel elég gyöngék voltak a reájuk ruházott bizalmat azzal hálalni meg, hogy a szász municipalis alkotmány százados történelmi alapjairól magukat lecsábították, sőt az ősi jogalapokat merőben eltipró önkényrendszer szolgáltatában (a német pasaságokban, mint a „Hermannstädter Ztg.” mondá) érdemeket, kitüntetések stb. kerestek; a szász nemzet érdekeit annyira szívkön hordó, derék hazafiak eléállottak a szász nemzetet „újából kivágni a veszélyekből” (melyek azt éppen nem fenyegették), eléállottak — szokott vállalkozó természetüknél fogva — az új alkotmányos küzdelmökön is kitenni magukat — s megmenteni a municipalverfassungot és becses befolyásukat. A fordulat oly váratlanul jött, hogy nem is érkeztek hamarjában lehányni magukról a livrée-t, melyet az absolutismus évtizede alatt magukra szabattak és — difficile est satyram non scribere! — teleforokkal kezdték kiabálni, hogy

mi a jog, mi az elévülhetlen, sérthetetlen, történelmi jog? A derék férfiak egy ugrással a szász municipalis alkotmány ősi (azelőtt kevéssel feladott) alapjain termettek; bámulatos agilitással felmásztak az általuk csak imént hitlenul elhagyott ősi municipalverfassung legmagasb bástyáira, (még azt is megtoldották mesterséges latorjakkal!) s valóban nyaktörő magasságban hadonázva, elölték a levegőt kiabálásaikkal: ide mellénk, a ki igaz szász! egy életünk, egy halálunk, ne hagyjuk magunkat az alkotmány erősségéből kicsaladni! ne higgyetek a magyaroknak, mert aristocraticus és zsarnok és barbár nép az, mely a szász „polgárnép” elnyomására tör! teljesítse kiki kötelességét, s ne féljen, míg minket lát, mert van jog, s gondoskodunk mi patronusokról! Kiáltások tehát velünk bátran: le az 1848-ki törvényekkel, le a „forradalommal!”

És láttuk megalakulni a szász nemzeti universitást hofrathok, finansprokurátorok, bezirksvorstäherek, staatsanwaltok s más Bach embereiből.

Egyetlen egy embert ejtettek áldozatul, b. Salment, az 1848 előtti comest, mert lemondva méltóságáról, hivatalt vállalt az „erdélyi” es. k. semmisítő törvényszéknél — Bécsben. De — ha mellőzzük is a szász nemz. universitásnak 1850-ben tett fenemlített merész lépését, melylyel a történelmi jogtér iránti ragaszkodásának oly szép példáját adta — mit ért e puritanismus? Legfőlebb jó volt egy hatásos jelenetnek, hogy port hintsenek a független szász közvélemény szemé közé; mert hiszen kik ültek a szász universitásban? Emberek, a kik a rendíthetetlen hazafiság, az ősi jogok szentsége, a verfassung sérthetlenségének jelszavaival ajkaikon és — jól megjegyezzük — a b. Bachtól elfogadott Zalungsbogennel zsebeikben!

Ily elemekből alakult testület, természetesen, nem érezheté magát indítva, hogy azon törekvésekhez csatlakozzék, melyek az absolutizmussal együtt egyszersmind az ad mortem szövetkezett burocratia uralmának alapjait is megtámadta, sőt ezen uralom napjainak visszavarázsolására törő Lajthán tül centralisták és burocraták uszállyhordozója lett, s igen hasznos factornak bizonyította be magát — a Schmerling-epocha alatt Erdélyben véghez vitt gyönyörűsége experimentatioknál, a hol már egy lépéssel tovább mentek, az országos alkotmány alapját, a leopoldinum diplomát is nagy bölcsen feladván.

Nem akarjuk tüzetesebben felemlgetni, mily nagylelkűleg törekedtek minket, erdélyi magyar elemet, e jó urak az ők „echt” jogegyenlőségi és „polgárnépies” elveikkel szintén tutorság alá helyezni, protectorukkal igazán kemény capacitáló eszközöket hoztavan mozgásba, hogy alkotmányunk és törvényeink iránti hitlenségre csábítsanak. Elég az, hogy nem követtük a szász „nemzeti” universitás 1850. február 8-iki magasztos példáját, s nem hogy az absolutismus kegy-morzsaíért, de még a kínált schein-constitucionalismus „kövér” falaiért se árvereztük el alkotmányunkat, s ősi jogaink alapjait és négy évi gyötrelmet után — hogy rövidke legyünk — megjelent a szeptember 20-ki manifestum, s férfiak léptek a kormányra, a kik eldobták Schmerling ur drága mankóját, a burocratiát, s a népben kerestek támaszt.

Gondolók, itt már csakugyan vége lesz a szász burocrata-párturalomnak is. Vártuk, hogy végre maga a független szász közvélemény küldi el nemes lovagjait az alkotmányos küzdelmökra. Szabad pálya az egyezkedésre, legitím jogok méltánylása! ezek valának a jelszavak, s nincs nemzetiség, melynek inkább érdekében lett volna e jelszavakat egész mohón irni zászlójára. De sok tekintetben csalódtunk ez alkalommal is. Itt-ott mutatkoztak ugyan némi jelei egy független nemzeti párt törekvéseinek, azonban nem oly mérvben és erélylyel, mint vártuk. Az universitás maradt a régi. Csupán a kolozsvári ugynevezett „erdélyi” ad hoc országgyűlésre sikerült néhány önálló lelkes szász hazafit választani meg, a kik (Börmches és társai) tiszteltreméltó öntudat s elhatározással elszakadva a Bach és Schmerling ol-tárai előtt egyiránt térdelt avanturiére-politika

embereitől, álláspontot foglaltak el a törvényesség terén, s ez is haladás, mit üdvözlünk, s minek a szász nemzetiség bizonyára több hasznát veheti, mint mind-össze azon nemes fáradozásoknak, melyekkel a burocrata-párt 17 éven át magát halhatatlanná, s imádott nemzetét — kicsibe mult, hogy nem — halottá tevő.

Következett ismét egy nevezetes időpont, a hol egy önálló szász nemzeti pártnak még erősebben kellett volna fellépnie, hogy végre egészen magához ragadja a vezérletet. Erdély képviselőit Ó Felsége meghívta a törvényes pesti közös országgyűlésre, s nem maradt semmi kétség fenn az iránt, hogy a Bach- és Schmerling-korszak traditióinak hívei minden támaszukat elvesztették fenn, s hogy további ambitiosus hazard politikájukkal csak ártalmára lehetnek a nemzetnek. De a hatalom és befolyás minden eszközei a burocrata párt kezében levén, ennek ildomtalan agitatioi mindent tulszárnyaltak s megszületett a martius 3-iki famosus felirat, melyet a comes külön nyomatokban is szerte-szétküldözött a szász alakoknak; arról is gondoskodtak, hogy a vidéki és székgyűlések szintén csak jegyzőkönyvi óvasók mellett bocsátkozzanak a választásokba és meg volt a diadal, mert kivéve egy pár függetlenebb szellemű pontot, mint Brassó és Köhalom, az ottani közvélemény felett tutorilag uralkodó párt hívei választattak képviselőikül, a kik azt vallják és terjesztik a szász nép között, hogy kötelesek az universitás mart. 3-iki feliratában kifejezett nézetekhez alkalmazkodni, s meg is teszik ez áldozatot, mert ők az igaz és bölcs szász hazafiak, a kik az „ismét nagy veszélyben forgó szász érdekeket megóvni” hivatva vannak.

Részünkről igen sajnálatraméltónak tartjuk, hogy a szász közvélemény még mindig megzavartatni és elnémitatni engedi magát oly emberek által, kik már rég lejárták magukat. De ne feledjük, hogy a nemzetiségi féltékenység, s téveszmék konkolya oly bőkezűleg szórattott a szász földön, mint talán sehol, s a kik e „nemes munkát” végezték eddigelő felülről nemhogy érdemek szerint elítéltettek volna, sőt folytonos támogatás, protectio és sajnálatos engedékenységekben részesültek, a mi a nép előtt e párt tekintélyt s hatását emelé, s nem kevéssé folyt be a fogalmak megzavarása, s a független szász közvélemény kifejlődésének meggátolására.

Ezek után — a miket az igazság érdekében kötelességünknek ismerünk elmondani — tán nem tévedünk, ha azon felfogást terjesztjük, hogy maga a szász nemzet felett még mind nem kell pácázni törni, hogy legfőlebb a saját érdekei által parancsolt öntudatraébredés s erély hiányát vethetjük szemére, de a burocrata-párt és universitás (a kettő: egy!) büneiért ne tegyük felelőssé magát a nemzetet, hanem várjuk be ezen első és oly határozott legfelsőbb rendreutastás hatását, mely bizonyosan megtermendi jó gyümölcsöt a szász nemzetiség s a haza érdekében!

Halmágyi Sándor.

Egy országos székely telepítési egyeslet ügyében.

Károly-Fehérvár, május 6.

Az egyesület első, az ősi élet, Gr. Mikó Imre.

Kralovanszky Györgynek, a székely áttelepítésre vonatkozó végrendelete a Királyhágon túl és innen minden nemzetét, fáját lángolón szerető magyar lelkében nagy s maradandó benyomást tett.

E végrendelet fontossága mintegy elégtétel, s elismerés azon buzgó hazafi óhajások s törekvések irányában, melyek régebb s újabb időkben szóval és hirlapokban itt-ott nyilvánultak a székely kivándorlás meggátolása, ezen fajunkat annyira érdeklő fő- és sürgetőse ügyben.

Hála s elismerésül s részünt adatképpen legyen itt feljegyezve azoknak neve: ki? mi cím? hol? és mikor irtak e tárgyban? Ezek: Biró Béla: „Egy korszerti eszme” „Idők Tanuja”, 1862. 58. szám; Imets Jákó: „Hozzászólás az egy korszerti eszméhez” „Idők Tanuja”, 1862. 72. sz.; Jókai Mór: „Egy régi baj” „Magyar Sajtó”, 1862. 264. szám; Tusnádi Imets Fülöp Jákó: „Egy régi baj” I—

XVII. *) „Alföld”, 1862. utolsó s 1863. első számaiban; S—f: „A székelyek s letelepedésük”, „Ország” 1862. 52. sz. és 1863. 2. 3. sz.; Balázs Antal: „Egy régi baj”, „Alföld”, 1863. 18. szám; gróf Kálnoki Dénes: „A székely kivándorlásról”, „Kol. Közlöny”, 1863. 16. sz.; Tuszádi I. F. J.: „A székelyek és szászok”, „Arad”, 1863. 24. sz.; Bereczki Fejér Károly: „Székely vándoraink érdekében”, „K. Közlöny”, 1863. 1—3 sz.; Tuszádi Imets F. Jákó: „Mégis a székelyek s egy régi baj”, I—VIII. „K. Közl.”, 1863. utolsó számai; Koos Ferencz: „A székely kivándorlókról”, „K. Közlöny”, 1864. 26. sz.; Tuszádi Imets F. J.: „A székelyek mezőségi telepítése”, „Arad”, 1864.; Kövári László: „A székelyek kivándorlása és óvszerei”, I—IV. „Korunk”, 1865. 15. 18 sz.; Egy székely, A. Jónás, Szerényi, F. O., Koos Ferencz: „Felszólalások a székely kivándorlás ügyében”, „Korunk”, 1865. 21. 29. 30. 32. 34. 36. sz.; Györfy Lajos: „Hová telepítsék ki a székelyeket”, „Korunk”, 1865. 23. sz.; Ompolyi: „Új felszólalás a székely vándorlás ügyében”, „Korunk”, 1865. 26. sz.; Dózsa Dániel: „A székelyek kivándorlásáról”, I—V., „K. Közlöny”, 1865. 31. 32. 35. 40. 42. sz.; gr. Kálnoki Dénes: „Tegyük a mit lehet”, „K. Közl.”, 1865. 43. sz.; Tiboldi: „Szaporítsunk szellemi s anyagi tőkénket”, „Korunk”, 1865. 39. sz.; O. K.: „Egy viszhang”, „Korunk”, 1865. 61. sz.; Imets F. Jákó: „A bukovinai magyarok és székely kivándorlás”, I—III. „K. Közlöny”, 1866. 2. 3. 5. sz.; Orbán Balázs: „A nemzeti erők megóvása s visszaszerzése”, I—III. „K. Közlöny”, 1866. 46. 47. sz.; Szentimrey Elek: „Felhívás Magyarország összes egyleteihez”, „Pesti Napló”, 1866. 97. szám.

Ennyi s nem ok nélkül ennyi buzgó, hiv, meleg felszólalás a tárgyan, mert ha mint szétoldott kéve elszóródik, elfogy nemzetünk: akkor minden más intézkedés, jó akarat kárba mentek; azoknak csak is úgy van értelme: ha a faj együtt marad s ez által megerősödik, ha az be nem olvadt más népek közé!

Pedig ez ideig nem kevesebb, mint 100,000, százezer, székely vándorolt, jobban mondva kibujdosott hazájából, mert a nemzet nem fordított vagy nem fordíthatott kellő figyelmet e veszélyes baj orvoslására.

S pedig ha egy ily nagy számot sem veszünk kellő tekintetbe: akkor az itt ott részben már más nemzetiségek közé beolvadt s részben beolvadandó kisebb részeket bizonyosan nem fogjuk figyelemre méltatni, míg végre csak azt vesszük észre, hogy elfogyánk számban és erőben.

Előttem hát oly fontos, oly sürgetősnek látszik ez ügy, e kérdés, mint akár melyik más, és mégis kételyek kóznak: mit? és mikor tehet e tárgyan a pesti jelenlegi országgyűlés, melynek annyi teendője van, hogy a jó Isten a megmondhatója?! Annyi egyszer áll, miként fajnuk, vértünk s így emagunk iránti természet szent törvényei szerint e tárgyan tennünk kell úgy egyeseknek, mint a nemzetnek, ha nem akarjuk behuny szemmel nézni nemzetünknek más idegen népek közé beolvadását, megsemmisítését, azon nép megsemmisítését, mely egykor Nyugat-Európa polgárosodásának s a kereszténységnek — mit annyiszor hallunk idézni — védőfala volt.

S mert ily fontos, ily sürgetősnek látom ezen ügyet s velem annyian: talán a maga helyén lesz, ha „egy országos székely telepítési egyelet” keletkezését merném javaslatba hozni, melynek székhelye Pesten, az ország szívében lenne. Az egyeletnek lennének: igazgató, alapító és részvényes tagjai; igazgató, alapító tagjai lennének: főuraink, főpapjaink s a tetszősek; részvényesei: a nép, az egész nemzet. A részvényes tagok évenkénti illetőségeiket csak is 1 új forintban kívánám megállíttatni, hogy minden ember részvényes lehessen.

Ez az egy forint kevés részvény illetőség, ez adna az egyeletnek óriás erőt, fontosságot!

Az eként tervezett „Országos székely telepítési egyeletnek” továbbá a fővároson kívül minden a Királybágon túl és inneni magyar városok és falukban lennének fiók-egyletei, melyeknek teendői inkább tagszerzésre s más jövedelmi forrásokra, mint akadémiái előadások, bálokra stb. terjedne ki, s jövedelmeiket a pesti, központi egyeletnek küldnék fel. Ezen fiók-egyletek buzgóságától igen-igen sok függhetne.

Ezen megerősítése után már megalakult egyelet központi választmányának lenne tiszte, teendője akkoron a fennidézett hírlapi cikkek indítványait, javaslatait elévénni s a mi azokban elfogadható: életbe léptetni.

Ezen központi választmányának lehetne s kellene a tordai indítványozott Kralovanszky-szobor felállítását érdeme szerint elintézni.

Egy ily „Országos székely telepítési egyeletnek” tagja lehetne 1 új forint részvényével a nemzet minden tagja, s annak ellenére, hogy szegények vagyunk: évenként egy pár százezer forint be-

vételre lehetne, melylyel, ha mindent nem, de sokat tehetnénk.

Ha tenyerem megtörése bérével is részvényemet minden évben szívesen befizetném — szólnának velem százezeren, hisz fajnuk, vértünk, nemzetünk gyarapodása, erősülése s fenmaradásáról van szó. Ha annyian vagyunk, kik óhajtnak, kívánjuk azt: tudni fogunk évenként egy-egy forintot nélkülözni, áldozni, ha kell, munkával megszerezni a szent ügyért.

A magyar nemzet fenmaradása s létezéséért valahányszor kérdés volt róla mintegy gondolat mindig tette kész volt a nemzet, akár élet, akár pénz-áldozatot kívánt legyen az; mindig dicő s nagy tettekben adá bizonyosságát készségének, mint a régi s újabb történelemből elég szép példáit tudjuk.

Az ily báb nemzeti s fajunkat mindenekfelett leginkább érdekelvén mihelyt ezen egyelet megalakulna: a vallásfelekezetek papjai lennének megtalálándók, kik igen sokat tehetnének ezen ügyben, hogy azt mentől szélesebb körben úgy szólván a nemzet minden tagja magáévé tegye.

E tárgyan minden szívet, minden kezét jó indulatra s mozgásra kell bírunk; ide az egész nemzet teljes részvéte fog kelleni, a nélkül, hogy egyeseknek valami nagy áldozatot kellene hoznia.

Azon esetre, ha ezen tervezett egyelet eszméje életrevalónak, elfogadhatónak látszanék: felkértem az oly buzgó, már ez ideig is a nemzet érdekében annyi, oly sok érdemeket szerzett, tettűs hazafi gr. Mikó Imre őnméltóságát, miként ezen „országos székely telepítési egyelet” élére álljon, s a Pesten levő székely s magyarhoni követekből egy ideiglenes választmányt alakítson, azokkal alapszabályokat készítsen, s azokat egy e tárgyan tartandó nagy gyűlés útján tárgyalva s azok elfogadása után egy tekintélyes küldöttség élén egyenesen ő Felsőge elé terjesztetni méltóztatassék, kérvén annak sürgetős voltaért mielőbbi megerősítését, királyi részvétét.

Ezen egyeletnek eként tagjai lennének a királytól kezdve az utolsó szegény emberig s mindnyájunkat érdekelvén, nyerne az uralkodó: hiv és hős karokat a trónért élni, ha kell halni készeket; nyerne a nemzet általok: erőben, számban; nyerne az állam: adóképes polgárokat.

Ne késedezünk, hisz egy dicő, nagy gondolat fajnuk megmentése, általa erősülése, fenmaradásáról van szó; egyesüljünk saját érdektünkben, mert az „egyesülés erő, az erő élet.” Száva Farkas.

A pesti országgyűlés.

A képviselőház ülése majus 7-kén.

Elnök: gr. Andrássy Gyula; jegyző: Tóth Vilmos.

Jegyzőkönyv-hitelesítés után Melász Vilmos Kóhalom városa és Konrád Mór Kóhalomszék 2-dik kerülete képviselőinek megbízólevelei az állandó igazolóbizottsághoz, több kérvény a kérvényi bizottsághoz tételik át.

Elnök írásbeli jelentést tesz, a két ház feliratának ő Felsőge elé lett fölterjesztéséről, az átnyújtáskor mondott beszédek s a felségnek — már közölt — feleletéről.

Ez után Zeyk Károly szolt következőleg:

A tisztelt ház rendelete nyomán több képviselőtársammal megjelentem Székesfehérvárról, megvinni a tisztelet adóját a koszorús költőnek és jelen lenni a szobor-leleplezési ünnepélyén. Közönetet hozok az illetőktől a tisztelt háznak azon megtiszteltetésért, hogy küldöttség által méltóztatott részt venni ezen ünnepélyen. Az ünnepély nagyszerű volt és a tárgyhöz illő komolysággal ment végbe. Miről a tisztelt háznak jelentést tenni kötelességemnek ismerem.

A 12-es bizottság a következő jelentést tette: Alóli választmány a t. képviselőház f. évi ápril hóban tartott ülésében azzal lett megbízva, hogy meggyék és községek rendezése — a codificatio, a vallás és közoktatás, az anyagi érdekek, végre a közintézetek ügyében alakíttatni rendet út rendbeli bizottság mindegyikére nézve a tagok számát, melyet a választmány első jelentésében csak hozzávetőleg jelölt ki, határozott mennyiségben hozza javaslatba.

Hogy e téren a választmány megközelítse azon czélt, a mely a t. képviselőház szemei előtt lebegett, hogy t. i. a ház minden tagja részt vehessen egyik vagy másik bizottságban, hogy egyrészt minden egyes bizottság a kellő szakképzettséggel igyekezzék megfelelőleg egyszerre megalakulhasson, másrészt azonban egyes képviselők önkéntes bejegyezésük ellenére túl ne terheltesse: a választmány a képviselőház irodájából átvette azon jelentkezési ikeket, a melyek ott a képviselőház határozásából a végett voltak letéve, hogy minden egyes tag ama bizottságot, a melynek munkálkodásában részt venni óhajt, kijelölhesse.

Ezen ikek áttekintése után a választmány az egyes bizottságokhoz jelentkezett képviselők nagy számáról fogva, azon megállapodásra jött: hogy a tagok számát mindegyik bizottságra nézve főleg

kell emelnie, mintsem azt a választmány eredeti jelentésében javaslatba hozta volt.

E szám meghatározása körül a választmány tekintettel volt arra:

1) hogy azon képviselők is, a kik éppen nem jelentkeztek, egyik vagy másik bizottságba beosztathassanak;

2) hogy a jelentkezettek közül senki oly bizottságra ne soroltassék, a melyben magát be nem jegyezte;

3) hogy azok, a kik egynél több bizottsághoz jelentkeztek, ezek közül legalább egybe besoroltathassanak;

ellenben azon képviselőket, a kik még igazolva nincsenek, a választmány számba nem vehet; ezekre nézve a választmány véleménye az: hogy az ezután igazolandó képviselők számára a jelentkezési ikek nyitva hagyatván, azok pótlólag választassanak be egyik vagy másik bizottságba.

E szempontokat tartván a választmány szem előtt a jelentkezési ikek pontos egybevetése után:

a) a községek és megyék végleges rendezése tárgyában választandó bizottsághoz 108 tagot;

b) a codificatio kikiűldendő bizottsághoz 95 tagot;

c) a vallás- és közoktatás ügyében alakítandó bizottsághoz 71 tagot;

d) az anyagi érdekekre nézve választandó bizottsághoz 100 tagot;

e) a közintézetek ügyében működendő bizottsághoz 53 tagot hoz javaslatba.

Egyszersmind az eredeti jelentkezési ikeket a választmány ezennel a ház asztalára leteszi,

Pest, május 6-kán, 1866.

A választmány nevében: Horváth Boldizsár s. k., bizottsági jegyző.

Többen ezen jelentés azonnali elfogadását, mások annak kinyomtatását kívánják.

Deák Ferencz hosszabb beszédben kifejti, hogy ezen jelentésben csak az egyes küldöttségek számának megállítása igényli a ház határozatát; de mivel ezen 5 bizottságban a szavazatok megállapítására idő kell, e jelentés kinyomtatását szükségesnek véli azért, hogy a választók tudhassák, hány tagot kell egyik, hány tagot a másik bizottságba választani; s mivel az 5 bizottságban igen számos tagot kell választani, e hó 12-én tartandó gyűlésre binné kiűzendőnek a szavazatok beszédét.

Mely közhelyesséssel fogadott indítvány határozattá vált.

Királyi Pál olvassa dr. Siklóssy Károly Mohács kerületi képviselő választásáról, az igazoló bizottság véleményét, melynek alapján nevezett képviselő igazoltatik.

Szerémszék kérvénye, mely a szerb congressus határozatait tárgyalatni kéri kinyomtatni, és Ghyezs Kálmán indítványára felhasználás és véleményezés végett a nemzetiségi és vallásügyi bizottsághoz utasíttatni határozottat.

Elnök kijelentvén, hogy a közlebbi ülés május 12-én fog tartatni, az ülést eloszlatta.

A 67-es nagy bizottság 15-ös albizottságának első ülése, a „Ll.” szerint, igen nagyfontosságú volt, mely alkalmattal Deák Ferencz kifejté egy nevezett májusi (busvity) programját, s ahoz való rendületlen ragaszkodását kimondá, s mikor határozatra ment tisztába hozatala annak, hogy alaptörvényeink és a practica sanctio értelmében, melyek a közös ügyek.

A „Pesti Napló”, ezen a „Pest. Corr.” s más lapok által is átvett közleményt helyőigazítja május 8-ki számában kijelentvén, hogy említett albizottság ülésében Deák Ferencz a tárgyalandó kérdésre semmi véleményt nem mondott, csak is a következő ülések tárgyai jelöltettek ki.

Csikszék választóinak felirata Deák Ferenczhez.

Tisztelt hazafi! Hazánk 17 éves szenvédése nem kis mérvben rongálták meg a székely nemzetnek is anyagi és szellemi erejét, s az ösők vértől üntözött haza szent földét még nem melegítik a napsugarak, hogy a nemzet alkotmányos életének évezredes fája ismét virító ágakat hajthasson. Még csak a honatyáknak bölcseséggel párosult hazaszeretében látjuk azon mentő árcsozt, mely lehetővé teszi, hogy alkotmányunknak annyi vésztől hányszerűen hajtókat biztos révpárhoz jutni remélhessük. De a reményről még nagy távolság fekszik a valóságig, s nem tévesztjük szem elől, hogy legbuzgóbb emberi igyekezet mellett is az örök gondviselés kezében áll a sikernek közeli meghozása vagy újabb háttérbe szorítása. És nem reledjük, hogy a törvényes jogainkat még ma is lenyűgözve tartó s szent István koronája gyöngyeit folyvást szétszaggatni törekvő végzetteljes idegen experimentálók által rakott óriási sziklák és zátonyok szerencsés kiküldetése is feltételezi azt.

Mindezek mellett azonban át vagyunk hatva azon meggyőződéstől, hogy a közűdv dertjét csak az annyi századok zivataraival dacolt ősi alkotmányunknak és bazánk területi épségének tényleges helyreállítása idézheti elő, s erősen hiszünk, mikép a haza és alkotmány, melyet őseink annyi bölcs-

séggel és annyi véráldozattal tartottak meg és hagytak ránk, nem kizárólag a mi tulajdonunk, hanem híven megőrzendő sz. örökség gyanánt tartozunk azt áthagyni az utókorra, minél fogva a netalán nekünk kínálkozó muléköny előnyök csábjaíért azt az utódok kárára elidegeníteni nem szabad. És tudjuk azt is, hogy a jog megszűnése ott kezdődik, hol arról ökönyű lemondunk. Mely vezéreszmék világító szövétekként állanak előttünk a közelmúlt válságos időkben is, midőn azokat a hazánk egére borult éjnek sötétjében híven követni nem haboztunk.

Még szilárdabbá lett e meggyőződésünk most, midőn önnek, tisztelt hazafi, a képviselőház ülésein tartott lelkes beszédei ez eszméket világosabban kifejtették, s a hon java feletti gondos atyáknak virasztó magas szellemének e lángsugarai mindkét választélliratót állengették, mert mint dynasticus érzelmű nép csak ezeknek érvényre jutása által hiszszük ingatlanná válhatni a trónt, ragyogóbbá annak fényét s felvirulhatni az egyesült, nagy magyarbázát.

Tisztelettel hajlunk meg tehát önnek nagy hazafiai erőneyi előtt. Legyen ön ezennel is még hosszas időig vezéresillaga a nemzet buzgó imáinak és törekvéseinek s fogadja ez igénytelen sorokban öszinte hálás elismerésünk és az önfiranti bizalomteljes ragaszkodásunk kifejezését.

A kik egyébiránt stb.

Következik 196 aláírás.

Gy.-Szent-Miklóson, május 4-kén, 1866.

Közl.: Györfy Péter.

Lapszemle.

Még egy-két szó a szászok „nemzeti egyeteméről.” E czim alatt az „Idők Tanúja”-ban következő megjegyzéseket olvasunk, melyeket egyelőre minden reflexio nélkül közlünk:

„Az Andreanum „egy bírő”-ja s „egy megyeje” csak azt teszi, hogy szorosan kapcsolassék össze a minden összefüggés nélküli sok apró kérdés, de nem azt, hogy az egész királyi földön csak egy hivatalnok legyen t. i. az ispán és csak egy megye t. i. a „szebeni.”

Ezen tétel két részre osztandó, t. i. a belső- és a külső-életre. Mert belső-életre nézve annyi részre (kerületre) oszthatott, mennyire könnyebb igazgatás tekintetéből épp ezülszerű volt, így osztott két székre. A „nép” továbbá „választhatott” annyi bivatnokot, mennyit szükségesnek tartott az ügyek gyors kezelésére. Külső-életre másképp volt, mert itt szemben a királyi és birodalommal az egész királyi föld csak egy megyét képezett (a szebenit), melynek élén csak egy (fő) ispán állott. Szeben tehát oly megye volt, mint Alsó-Fehér, Zala- vagy Krassó m. stb. E szerint a szebeni (fő) ispán közigazgatási főigazgató (l. Diódvállai Erdély sz. közbja 5 l.) s a végrehajtó hatalommal van megbízva, de törvényhozóival nem. Mitután pedig ezek szerint Szeben megye főispánja ennek feje, nem lehet nálánál tágasabb hatáskörrel bíró törvényes közeg, mint ez korábbi s későbbi törvényekben határozottan ki is van mondva.

Sikerült a szászoknak egy második bíróságot nyerni, melynek hatásköre az volt, mi minden „appellatoriumé, pl. az erdélyi kir. tábláé, a berlini appellationsgerichté stb. De azért pl. az erdélyi kir. táblának soha nem jutott eszébe valamely törvényt hozni, mert volt annyi esze, hogy magát ki ne tegye azon compromissionak. Pedig a kir. tábla az erdélyi országgyűlés tagja volt, de az u. n. „egyetem” soha, sőt még az alkotmányellenes u. n. szabályozó pontok sem említik az „egyetemet” másként, csak mint föllebbezési bíróságot.

Ezeknél fogva az u. n. egyetem régebben sem szólhatott az ország ügyeihez, melyek országos gyűlésen tárgyalattak; régebben sem változtathatott orsz. gyűlésen hozott törvényt, habár ez csak a királyi földre terjeszkedett; régebben sem hozhatott közérvényességű törvényeket, nem is jutott eszébe. És ezen mindenféle jogokat bitorolni akaró szörny, csak a legközelebbi multban ütötte fel fejét, holott az u. n. szász föttörvényszékére ruházván eddigi jogát, tettelegesen és jogilag megszünt létezni. Ezeknek előrebocsátása után azon kérdést teszem fel: Minő joggal követelhetnék és követelhetik a szászok a pesti országgyűléstől az „egyetemnek” helyreállítását? Semmi jog és czim alatt. Mert eltekintve az említett magatartástól, miaguk lemondtak ezen intézményről, midőn 1863-ban az ugynevezett szász föttörvényszéket felállították. Jogi intézményekkel pedig nem lehet játszani: mert mit a jog terén bármily nézetből feladunk, azt örökre adtuk fel; elismervén, hogy csejének nem felel meg. Másrészt pedig értelme sincs, hogy oly hatósággal bírjon az ország legkisebb számú nemzetje, minővel a többiek nem bírnak. Mert országos ügyek országgyűlésen láttatnak el, helyhatósági ügyek az illető törvényes közegek által; tehát minő hatáskör juthatna még az u. n. egyetemnek?” Pókafalvi.

Nyilvános köszönet és számolat.

Ujabbban sok szép jeleit tudja fölmutatni a tordamegyei inségügyi bizottság a résztvevő ember szerzetnek azon folytonos segélyezésekben t. i.,

*) E cikksorozat „A székelyek és egy régi baj” czim alatt külön is megjelent s Imets F. Jákó azt minden hírlap szerkesztő s ismerőseinek megküldött, s mint ez adat kimutatásból is láthatni: e téren annyi érdemet szerzett magának, mint senki más eddig.

melyek a mezősegi szőlőközdők számára az állam minden részéből ide küldetnek.

A martius 29-én kelt s a lapokban kijött, első közlemény után, következő egyesek és községek nyiták meg erazényeiket és gabonáikat az éhnyomor enyhítésére:

f) Az ó- és új-tordai három fertály jó lakói 104 frt 51 krt pénzt, 46 1/2 véka gabonát gyűjté- nek testvéreiknek, és szolgáltattak be.

g) Kalói Nagy Imre 10 véka gabonát köl- csönzött.

h) Gróf Mikes Benedek 10 frtot küldött.

i) Báró Kemény György bizottmányi rendes elnök 40 frtot adott.

k) A „Kolozsvári Közlöny“ f. szerkesztősége a gróf Teleki Miksa nagylelkű 500 frt és Velics Károly 1 frt e bizottmány felkérése következtében tett adományaikból, a tordamegyei szőlőközdők szá- mára 105 frtot osztott.

l) Gróf Mikes István 10 frtot küldött.

m) Nemes Belső-Szolnokmegyei tisztsége 300 forintot, jelesen Wéer Farkas 10 frt, Mán Gábor, mint gyűjtő, 5 frt, Jungling Mihály 1 frt, Müller Mihály 1 frt, Czicze János 5 frt, Medves Mihály 2 frt, Molnos Lajos 1 frt, Veress 1 frt, Andre Francu 1 frt, Pataki Gyula 1 frt, Szarvasi Pál 2 forint, Pataki Ferencz 1 frt, dr. Szűcs Sámuel 2 forint.

n) A balázsfalvi inségügyi fiók-bizottmány 296 frt 50 kr pénzt, s gabonába gyűjtött 121 vékát. Itt két főpap adományai teszik, mint kitűnők, sulyát a küldeménynek:

a) A balázsfalvi g. e. érsek Sterka Sulcz Sándor 5 exelja, ki 100 véka gabonát feliben bú- zát adományozott.

b) Nagy-Váradi g. e. püspök szilági Pap József 6 méltósága, ki 200 frtot küldött.

A többi hasonlaltat érdemlő szives résztvevők: Rácz Baziliu 10 frt, Papfalvi Constantin 10 forint, Joane Fekete Negrin 10 frt, Gregoriu Mihali 10 forint, Elia Vlász 10 frt, Johanne Kirilla 10 frt, Joseph Tareza 1 frt, Im. Moldovanu 2 forint, Alexander Miku 1 frt, Heronoma Albani 1 forint, Joanne Caputianu 1 frt, Joanne Natu 1 frt, Georgiu Bociu 1 frt, Gavriila Popu 1 frt, Theodoru Deaku 6 frt, F. Bobu 3 frt, Ladisz. Papp 2 frt, Mihai Tipograf 1 frt, Fülöp Benjamin 1 frt, Dániel Mihály 1 frt, Székely Dénes 50 kr, Mánfi István 2 forint, Alpi Blasianu 1 frt, Nicolau Barbu 1 frt; kész- pénz: T. Czipár 10 frt, Georgiu Popa 10 forint, Joanne Bálint 1 frt, Joanne Stregian 1 véka ga- bonát.

o) Az erdélyi udvari korlátnokság és más Bécsben székelő hivataloknál alkalmazott Erdélyiek- től gyűjtött Moga József 287 frtokat, jelesen:

Gróf Haller korlátnok 6 méltósága 100 frt, Pap Vasul László törvényszéki elnök 6 exca 15 forint, gróf Teleki 10 frt, Horváth 10 frt, Moldovan 10 frt, Roth 10 frt, Kirchner 10 frt, Angyal 10 frt, Kovács István 30 frt, Fekete Sámuel 10 frt, Bo- loga János 10 frt, Pap Alajos 5 frt, Pipos Péter 6 frt, B. Filebaum 5 frt, Hartman Károly 2 frt, Leményi Demeter 2 frt, Daróczy Pál 2 frt, Szent- györgyi 5 frt, Topler 2 frt, Juhász 1 frt, Laskai 1 frt, Bood 1 frt, Konreidshaim 2 frt, Hirsch 2 frt, Beldi 2 frt, Herbert 2 frt, Csipe 2 frt, Biró 5 frt, Milborn 5 frt, Benedek 2 frt, Jekelens 2 frt, dr. Lange 1 frt, dr. Borosnyai 1 frt, dr. Galla 1 frt, Arote 1 frt, Bajosi 1 frt, Boldizsár 1 frt, Karácsoni 1 frt, C. Piatye 2 frt, Moga József 2 frt, Müller Dani 1 frt, Róth József 1 frt.

p) Sándor Miklós ur Váradgyáról 24 frt.

q) A „Gazetta“ szerkesztősége Brassóból 200 forintot.

r) Szathmármegyei kis-maythényi g. e. lel- kés Juhász György hivatott gyűjtött és küldött 10 forintokat.

s) Ezen kimutatás bevégezésekor a „Telegraf. Romanul“ szerkesztője N. Criszeia küld 12 forintot, még pedig maga a gyűjtő 2 frtot, esperest Badilla Péter 5 frtot és jogász Tobáti János 5 frtot adván.

Legyen ezen szép sorban foglalt egyeseknek, kik között a tordaiak kívánságokra nem névszerint említettnek, hálás elismerés, és az illetők köszönete nyilvánítva. A brassói névsort még nem kaptuk.

A kezelésre nézve röviden ennyit:

Minden pénzzel gabona vétetett, melyből a mezősegi járás legszükségesebb négy faluja eddig 475 véka gabonában és lisztben részesült.

A m.-bogáti járás leginségesebb három faluja 250 vékát viitt el.

A pagocsa járás 8 falvainak pedig 440 véka utalványoztatott, s e felett M.-Rúcsnek 25 forint készpénz, s így már pénz kevés, szükség még két vagy három hóig nagy.

A tordamegyei inségügyi bizottmány meg- hagyásából

Tordán, april 21-én, 1866.

Nagy Miklós, inségügyi jegyző.

Különfélék.

© A háboru kitört! így hangzott egy tu- dósítás, mely közelebből magánlevél útjára gya- nánt érkezett körünkbe, s e hír — mely szerint egy porosz hadtestnek Drezda felé irányzott előnyomu- lása a saxoniai hadcsapatokkal első összeütközést idézte elő — köreinkben némi izgatottságot szült,

mert hiszen ki az, a kút a harezzi koczká elvetése közelről nem érdekel. Bármily valószínűnek tartot- tuk is azonban, hogy a zász királyság és Porosz- ország közt az utóbbi időkben kifejlődött feszültség folytán leghamarabb e ponton törhet ki a háboru, s bármily kétségtelen, hogy ez összeütközés eseté- ben Austria kénytelen lenne támadólag lépni fel Poroszország ellen, e nagy hangzatos hírt tartozko- dóg fogadtuk, s menten a hatáskeresés gyengé- jétől nem adtuk azt, mintán sem szerkesztőségünk- hez távirat, sem az azután érkezett lapokban erre vonatkozó megerősítő tudósítás, nem jött. Végire járván a dolognak, azon felvilágosítást nyertük, mi- szerint Bécsből Pestre érkezett ugyan egy távirati tudósítás, miszerint Szász- és Poroszország között megtörtént volna az első véres összeütközés, de egy óra múlva visszavonott e hír, s így az egész csak tévedés volt, mit jónak látunk figyelembe ajánlani, mintán e hír, lehet, hogy Kolozsvárról tovább a vi- dékre is kiszáryalt, s alapítalan hírek terjedése nem kívánatos.

© A fenyegető helyzet közepette a kor- mánynak nagymérvű védelmi előkészületekről kel- letvén gondoskodnia, az előbbi kormányoktól örö- költ sajnósan megrongált pénzügyi viszonyok már magukban is felette nehezítik a súlyos feladatot, s mint látjuk a kormány e tekintetben is kénytelen rendkívüli szabályokhoz folyamodni. Ugyanis a ko- ronajavaknak 60 millió frtnyi névszerinti üszletig leendő elzalogosítása iránt a legfelsőbb határozat már megtörtént. Az 1 és 5 frtos bankjegyek pedig, mintegy 112 millió forint értékig államtehernek nyil- vítatottak, s a bank feloldoztatik azok beváltásá- nak kötelezettsége alól, de köteleztetik ezen üsz- szegért az államnak egy equivalensét szolgáltatni, s a pénzügyörög felhatalmaztatik az egy- és ötf- rintos pénzjegyek forgalmi összegét 150 millió frtig emelni. Hogy e felhatalmazás mennyiben fog igénybe vétetni, ez a bekövetkezendő események jellemétől függ. E szerint mindenesetre számíthatunk arra, hogy a pénzjegyforgalom növekedni fog, s ez ter- mézetesen hatással lesz az értékre nézve is, ha- bár az eddigi diszágó nem tulajdonítható e rendki- vüli rendszabályoknak, mintán ezek kibocsátását az már megelőzte.

© Egy lelkes hazafi. Gróf Teleki Miksa ur Kendi-Lónáról ismét 100 frtot küldött be szer- kesztőségünkhez közzé, névszerint a beszerzei ev. ref. egyház felépítési költségeihez kívánván jár- tulni. A némes ügy érdekében tett némes áldozat- ért részünkről tiszteletünket és köszönetünket nyil- vánítva, sietni fogunk a kegyes adományt illetékes helyre eljuttatni.

© Beküldött szerkesztőségünkhez: „Gya- korlati diánytermelés melegágyban s a szabadban,“ írta Girókuti P. Ferencz. Pest. 1866. Ára 50 kr. Ezen alapos és gyakorlati ismeretter- jesztő művecsék ajánljuk olvasóink figyelmébe.

(o. b.) Vörösmarti ünnepély Ko- lozsvárrt május 6-dikán. Az egész ma- gyarbazat az Ojtoztól a Lajtag átvillanyozta ma a nemzet nagy költőjének dicső emléke, s midőn Székes-Fehérváron, királyaink ezen első székhelyén leleplezik a költők királyának, a Szózat szerzőjének szobrát, midőn a nemzeti kegyelet és el- ismerés ily magasztosan övezi ezen emléket, midőn a lapok tele vannak a nagy Vörösmarti dicsőítésé- vel, midőn a költők dicsően zengnek a lant nagy mesterének magasztalására, városunkban is volt egy kis kör, melyben a nagy költő kegyeletteljes emlé- kérepe megülett.

Az unitarins tanuló ifjúság ma tartá olvasó- egyeténének emlék-ünnepét, kapcsolatban Vörösmarti ünnepével, mely a collegium nagy halltermében di- szes közönséget gyűjtött egybe; ott volt a terem falán a nagy költő babérkoszorúval díszített képe, és az ünnepély oly csinnal és lelkesedéssel folyt le, mely fiatalágunknak valójában dicsőretére vá- lik, mely mutatja, hogy a költő megrázó szavai minden honfi kebelben viszhangra találnak, mely meggyőzhette az észlelőt, hogy a fiatalág, a jövő- nek ezen tettkezés munkás csoportja, átérté nagy hivatását, hogy keblében a nagy költőnek hazafias- ságra és tette buzdító jó szavai viszhangra ta- lálnak.

Az ünnepélyt az ifjúságnak Stóger Béla ur által betanított jeles énekkara egy „Tavaszi dallal“ nyitá meg, s az alkalmasszerű „Szózat“ tal végezte. Rediger Géza Vörösmarti battudalát a „Vén cigányt“ szavaltá, Szentiványi Miklós fiatal hévvel előadott emlék-beszédet mondott Vö- rösmarti felett, Kozma Ferencz egy saját szerzemé- nyű „Vörösmarti“ című csinnal alkalmi költeményt szavalt el.

Elnöki megnyitó beszéd, a könyvtár alapulá- sát és fejlődését kifejtő beszéd (Péterfi Alberttől), s a beszédek és szavaltatok között elénekelt dalok tevék ez ünnepélyt élvezetessé.

* Néhai gróf Bánfi Dénesné muzeumunk- nak mintegy 50 darab kisebb-nagyobb olajfestvényt ajándékozott. E becses ajándék már megérkezett Bécsből, s most foglalkoznak felállításával a mu- zeum épületében.

* Mint halljuk, a communitas azon eléggé nem dicsérhető határozatot hozta közelebből, hogy a sétatár utcazi undok csatornát befedeti. Minden- esetre méltányandó határozat, bár mielőbb érvé- nyesíteni. Együttal jó lesz nem feledkezni meg különösen a piacz, Monostor- és Torda-utczák kö-

vezetéről sem, mely körülbelül másfél évtized- től fogva nem volt javítva, s ennek folytán ma már oly kátyuk képződtek, hogy különösen szeke- ren végig menni az említett helyeken, valóságos mártyság. Ha új kövezésre nincs mód, legalább a göbbséket kellene kijavítani, mire a buzgó előjá- róság valószínűleg tekintettel lesz.

* A pesti lapok sorban bozzák Szilágyi Sándor akad. tag nyílt szónokát Thierry „Attila- jának“ magyar fordítása érdekében. E kitűnő könyv nem örvend oly keletnek, minőt — kivált töltök magyaroktól — érdemele. Egy nagy fran- czia tudós tollára veszi a magyar őstörténel- met, a hun faj két első beköltözését; leírja azt oly művészi formában, mely példányul szolgálhat, s a női közönséget is gyönyörködtetheti; új érdeket ébreszt irántunk az egész tudományos világban; azután egyik történetirodalmi jelesdnk, Szabó Ká- roly mesteri tollal fordítja le, és mindennek az a vége: hogy a magyar közönség közönyös marad iránta. De hisszük, hogy e közöny csak mulékony baj, mely a nyomott anyagi viszonyokból ered, s mely ezek változtatásával kétségkívül jobbra fordul. Lehetlen, hogy a magyar értelmiség, mely történelmi multjára és jogaira oly némesen és hiven büszke, őstörténelmének legkitűnőbb könyvét rideg részvét- leusséggal fogadja.

* Az Olaszországban ujjlag felállított had- test parancsnoksága, mint a „N. Freie Presse“ hi- telek forrásból értesül, Hartung altbornagyra; a 7-dik hadtest parancsnoksága, melyet a most beteg Scherling altbornagy viselt, ideiglenesen b. Ma- roicich altbornagyra, az 5. Gableuz féle hadtest ve- zérlete pedig hg. Lichtenstein Frigyes lovassági tábornokra ruházott. — Az északi hadsereg főparancsnokságát lovag Benedek tábornagy viendi s mint tábornokai főnök gr. Huyg altbornagy lesz mellé rendelve. Ő Felsége második hadse- géde gr. Coudenhove vezérőrnagy a lovasság parancsnoka lesz.

* A Mexikó számára toborzott osztrák ö- kénytes csapat e hó 10-én száll Triesztben hajóra. A Bécsben székelő mexikói cs. meghatalmazott Leisser ezredes is jelen lesz a hajóra szállásnál.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról aprilis havá- ban 1866.

Bevételek:	
Pénztámaradék a m. hórl.	9080 ft 90 kr.
66 új tag 214 részvény után 5 frt	1070 „ — „
Havi, rendes és rendkívüli beté- telek	26,372 „ 36 „
Könyvdíjakban	66 „ — „
Kamat, provisio és váltódíj	3701 „ 73 „
Bélygdíjakban	208 „ 75 „
573 tag által visszafizetett köl- csön	198,785 „ — „
A bevételek összege	239,284 „ 74 „

Kiadások:	
616 tagnak kölcsön	211,375 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	189 „ 67 „
Irodai kellékek	28 „ 80 „
Bélyegre	200 „ — „
Kamat	29 „ 20 „
Tőke-visszafizetés	22,138 „ 31 „
Szegélyezés	126 „ — „
Házbérre	195 „ — „
Pénztámaradék	5002 „ 76 „
	239,284 „ 74 „

Kolozsvárrt, aprilis hó 30. 1866. Tauffer Ferencz, Gelteh János, Wagner Frigyes, igazgató. könyvvezető. pénztárnok.

© A „Novara“ császári fregatte égé- séről. A „Trister Ztg“ írja, hogy alig hozott ki- ujítva a dockból s éppen fel akarták szerelni, mi- dőn alig egy negyed óra múlva tűz ütött ki rajta. Déli idő lévén, a legénység nagyrésze eltávozott volt. Az oltási kísérletek előbb nem sikerülvén, parancsot adatot, hogy ágyukkal tüzeljenek rá, hadd sütyedjen el, mert a lángok az „Adria“-t is fenyegették. Több 48 fontossal és egy ágyu- csolakkal tüzeltek rá, de nem sütyedt el. Ek- kor ismét nagyobb eréllyel fogtak az oltáshoz, s öt óra múlva csakugyan megveték a tüzet. Oda- magyarazzák a dologot, hogy valamelyik munkás meg volt vesztegetve, hogy gyújtsa fel. A legszi- gorubb vizsgálat van elrendelve.

* Klapka az „Ind. belg e“ szerkesztőjé- hez következő levelet intézte:

Uram! Az „Ind.“ april 30-diki számában egy téves újdonságot olvastam, melyet kiigazítanom meg fogja engedni.

Párisi levelezője azt állítja, hogy elutasítot- tam volna az ajánlatot, hogy egy Poroszország ja- vára Magyarországon eszközöndő mozgalomban közreműködjem.

Másnap meg a bécsi újdonságok jelenték, hogy Klapka ajánlatai elutasítottak.

Mintán semmiféle javaslat- vagy ajánlatnál nem járultak hozzám, sem elfogadnom, sem eluta- sítanom nem lehetett.

Különbem nem a mintegy 17 év óta honunk- tól távol száműzetteket, hanem igen is a Pesten ülésező országgyűlést illeti meg azon köte- lezettség meghatározni, hogy mit kellend Magyar- országnak egy általános európai összenközés ese- tében tenni.

Fogadja szerkesztő ur nagyra becsülésem ki- jelentését.

Brüsszel, május 3-án, 1866. Klapka Gy.

* A koburg-gothai uralkodó hg Bulovszky Lilla asszonynak „a művészet és tudomány“ elis- merésűl alapított érdemjelt küldötte meg.

* A berlini királyi palota előtt közelebből előfordult esetre vonatkozólag a következő részlete- ket olvassuk: A király az ablakból nézte az elvo- nuló katonaságot, midőn észrevették, hogy egy szegényesen öltözött ember botjával fenyegetőleg hadonáz a király felé, s csakhamar az ablakhoz is vágta botját a nélkül, hogy a királyt megsértette volna. Az örök azonnal elfogták a téstest, ki nem más, mint az elmeháborodás miatt orvosi gyógy- kezelés alatt állt Dr. Sklow, egykori házi tanító, jelenleg pedig állítólag porosz író.

Politikai hírek.

Austria. Prága, maj. 1. Mint bizonyosat hallani, hogy tegnap este az udv. kápolna egyházi ékszerai és a Loretto-kincstár, valamint Ferdinand császár drágaságai Bécsbe szállítottak.

Trieszt, maj. 3. Athéni tudósítások szerint titokban egy expeditiót terveznek Törökország el- len, hogy Thessalia, Macedonia és Epyrshan a görögök általános felkelését idézzék elő; Orosz- és Olaszország kedveznének e szándoknak.

Prága, maj. 3. Előkészületek tételnek teg- nap óta, hogy az itteni helytartóságot szükség ese- tére Budweisba tegyék át.

Franciaország. Páris, maj. 2. A „La Presse“ jelenti: A törvényhozótest holnapi ülésé- ben Rouher ki fogja nyilatkozni, hogy azon eset- ben, ha Olaszország támadná meg Austriát, Fran- cziaország, mely minden megtámadást kárhoztat, nem avatkoznék be s Olaszországot saját erőire hagyja.

Tudni akarják, hogy a császár Nigra és Vi- nercetival szemben néhány megjegyzést tett kor- mányunk legutóbbi eljárása felett, melyet igen elha- markodótnak és bizonyos értelemben Franciaor- szágra nézve compromittálónak tart. Más részről félnek ama szenvedélyesség rossz következményei- től, mely most a bécsi udvarnál a nyugodt meg- fontolás helyébe lépett. Ha oly lépésre engedték magukat ragadtatni, mint a velencei készüldések, akkor még rosszabb tulzásokot sem lehet valószí- nűtlennek tartani. A háboru lehetőségét tehát a kor- mány is folyvást szem előtt tartja. Már beszélnek Mac-Mahon eshetőleges visszahívásáról, ki Palikao tábornokkal a netán alakítandó figyelő hadtest fő- parancsnokságát venné át. Beszélnek a félévi sa- badságoltak behívásáról is.

Az „Indep.“ párisi tudósítója jelenti: „Austria a franciaia jegyzékre oly nyilatkozattal válaszolt, hogy kész Olaszországban is egyszerre lefegyver- kezni, ha Franciaország kezekedik a florenzi kormány békés magatartásáról. Ezen ügyben most sürű távltárgyvitás foly. Clarendon lord ajánla- tot tett Napoleonnak arra nézve, hogy a nyugati hatalmak együtt a béke fenntartására közvetítőül lépjenek fel, s állítólag Oroszország is közbenjár a béke érdekében.“

A „Köln. Ztg.“-nak írják: A császár abbeli rendelete, hogy mostantól fogva Benedetti, Gram- mont és Malaret stügnöiei egyenesen hozzá intéz- tessenek, eddig csak a legvégső esetekben szokott előfordulni.

A „Pays“ azt mondja, hogy a béke iránti reménye megrendült. Közeledek az elhatározó vál- ság órája. Fejtegeti, mikép történhetett az, hogy a tények oly birtelen előtérbe hozták a háboru való- színűségét. Bismark, midőn megkapta az apr. 26-ki osztrák stügnöyt, nem akart hinni a lefegyverzésre vonatkozólag, Mensdorff gr. által tett nyilatkozatok őszinteségében; e mellett tekintetbe vette azt, hogy a velencei területen álló haderő könnyen szállit- ható Csehországba; annál fogva szükségének látta, Poroszországot a szász határokon, e fontos strate- giai vonalon, az eshetőségek ellen biztosítani. Más részről az austriai csapatok Szászország kapui előtt állanak. — Bismark felszólította a szász kabinetet, hogy harezias magatartásával hagyjon fel. Ezen sommatio folytán Poroszország egy hadtestet kül- dött a szász határookra. Ekkép Szászország két tűz között van, s attól lehet tartani, hogy az első lö- vések ezen országban süttetnek el, ha csak a bé- csi s a berlini kabinet az utolsó pillanatban nem egyezkednek ki.

Olaszország. Florenca, majus 1. A tu- rini tanulók egy bizottmányt választottak, hogy a királyság összes egyetemének tanulóiból egyetemi legiőt alakítson. A catanai nemzetőrség kijelentette, hogy kezekedik a rend fenntartásáról, ha a kor- mány a rendes csapatokat onnét északra küldi. A hadügyminiszter e nyilatkozatért köszönetét fejezte ki. A képviselői kamara mai ülésében Boggio, ki jelentést tett a pénzügyminiszter legújabb előter- jesztéséről; megjegyezte, hogy a bizottmány La- marmora és Scialoja előterjesztéseit kedvezőleg fo- gadta; reméli, hogy Europa a helyeslésekből, mely- lyel a bizottmány az előterjesztést fogadta és a ka- mara fogadni fogja, láthatja, mily erősen el van határozva Olaszország feladatát betölteni. Boggio beszédét nagy tetszéssel fogadták. A velencei határ- ról jelentik, hogy holnapról kezdve naponként 8 vo- natnak kell érkezni katonasággal a velencei terü- letre. Hír szerint az egész hadtestet Vicensza körül fogják összpontosítani. Napoleon hg Florenca- ba érkezett. Ott a következő miniszteri lista kering: Ri- casoli elnök s belügyminiszter, Durando hadügy, Visconti-Venosta külügyminiszter s Lamarmora a hadsereg főparancsnoka.

Németország. Berlin, május 2. Az esetre, ha a porosz javaslat a közlebbi szövetségiülésben nem emeltetnék határozatra, Bismarck grófnak az a szándéka, hogy a német parlamentet a szövetség mellőzésével Berlinbe hívja össze.

A „National Ztg.” Roggenbach báró egy levelet teszi közzé, melyben ez nyilatkoztatta, hogy a badeni ministeriumból kilépése a hercegségi kérdést illető nézetével nincs semmi összefüggésben. Sohasem változtatta itéletét e kérdésben, soha sem hajlott a bekelezési törekvésekhez a hercegségi kérdésben; sőt inkább azon meggyőződéshez ragaszkodik, hogy a német kérdés megoldása lényegileg a hercegségi kérdésben követett porosz politika czélpontjainak a szövetségiülési kifejezéssel megegyeztethető megoldáshoz való ismétli közlekedéstől feltételeztetik.

A „Spen. Z.” szerint a tegnap itt átnyújtott jegyzékben Szászország azzal mentegeti hadikészületeit, hogy szükségessé volt előkészületeket tennie, mivel talán elhatározandó szövetségi rendszabályok foganatosításával fog megbízni. A porosz belügy-ministerium, hallomás szerint, elönmunkálatokat tesz a német parlament ügyében s különösen a választókerületek beosztásával foglalkozik. A tartományi hatóságok e részben utasításokat kaptak. A vá-

lasztó-kerületek, lehető tekintettel a mostani kertületi felosztásra, 75—100 ezer lélekkel fognak állani.

Moldva-Oláhszág. Bukarest, máj. 3. Az összes itt székelő konszulkok a Párisban tegnaptartott dunafejedelemségi konferentia által hozott határozatról távirati uton értesítették, hogy ugyanis a fejedelemségeknek fejedelmük választása és ügyeik további rendezése tökéletesen szabadon hagyatik, a meddig az illető rendelkezések által a szerződések meg nem fognak sértetni. E szerint a két ország mindegyike választ magának fejedelmet, kinek beosztásukra kell lennie. (A mi nem zárja ki, hogy mindkét ország egy és ugyanazon egyén választása felett egyezzen meg: mire azonban a jelen viszonyok között kevés a kilátás.) A konszulkok egyszerűen utasítást kaptak, hogy a konferentia e határozatát tegyék közzé az itteni lapokban, hogy a lakosság idején értesítsék a dunafejedelemségi konferentia szándokairól.

Ujabb. Páris, máj. 7. Az auxerre-i polgármester üdvözlő beszédére adott válaszában a császár egybeveti ezeket mondandó: „En sonnemgyének köszönettel tartozom, mint a mely a legelső között adá reám 1848-ban szavaztat. Reám szavazott, mert tudta, mint a francia nép többsége,

hogy érdekei az enyimek, hogy mint ő, én is utolom az 1815-ki szerződéseket, melyeket most szeretőnek külpolitikának egyedüli alapzatául tenni.” A császár köszönetét fejezte ki a nyilatkoztatott érzelmeikért ezen megjegyzés kíséretében: „Könnyen lélekzem közöttetek, mivel csak egy vidéki város munkás lakossága között lelem fel az igazi francia népet.”

Coburg, máj. 5. A coburgi „Tagesblatt” írja: Midőn lapunknak éppen sajtó alá kellene menni, két megbízható forrásból, mint tényről, a következőről értesítettünk: „Bismarck egy Franciaországgal szerződést terjesztett a király elé. Napo-

leon e szerint megkapná a hesseni és bajor örökséget Saarbeckennel egész Kreuznach-ig. Bajorország Salzburg és Tirol által kármentesítettik.”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 9-én: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 57.—. 5% Metalliques 100 frt 53.35.—. Bank-részvény 648.—. Hitelezési részvény 200 forint 121.—. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 129.—. 20. Ezüst 129.—. Cs. kir. arany 6.22.—. 1860. kölcsön 66.80.

T. és telelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Kolozsvári naptár a jövő hétre.

M á j u s	Nap kél	delel	nyugszik	Hold kél	delel	nyugszik
13 V. G. 6. Szervác	46. 30p.	11 56p. 7m.	70. 23p.	3652p.r.	10649p.r.	5657p.e.
14 H. Bonifác	4 29	11 56 7	7 24	4 33 r.	11 48 r.	7 13 e.
15 K. Zsófia	4 28	11 56 7	7 25	5 20 r.	12 49 e.	8 25 e.
16 Sz. N. János	4 26	11 56 8	7 27	6 13 r.	1 51 e.	9 30 e.
17 Cs. Galatea	4 25	11 56 9	7 28	7 13 r.	2 52 e.	10 27 e.
18 P. Felix	4 24	11 56 11	7 29	8 18 r.	3 49 e.	11 14 e.
19 Sz. Ivó, Potencziána	4 23	11 56 13	7 30	9 24 r.	4 43 e.	11 54 e.

Holduj. 14-én 46. 32p. e. — Merkur reg. cs. Venus esti cs. — Märs reg. 36r. Jupiter éjféltör körül, napkeltekor delel. Saturnust egész éjénát látni. — 15-én Ven. a Holddal. — Nap hossza: 156. k. sz.

HIVATALOS.

Sz. 9332—1866.

(180)

(1—1)

u. k.

Hirdetmény.

Hivatkozva j. é. martius hava 17-én 7570. 1866. szám alatt kelt hirdetményre, ezennel közhírré tétetik, miszerint a mezőségen megkezdett végleges urbéri és tizedkárptólási valóságok a következő helységeken fognak elővetetni: még pedig: 1-ór a nagy-nyedi bizottmány által: Csikód, Mező-Sályi, Záhkok, Tohát, Szakál, Gerebenes, Kapus, Urál, Pete, Soospaták, Szt.-Margita, Kis- és Nagy-Ikland, Ujfalú, (Vajda) Magyar- és Oláh-Dellő, Orba, Lekenze, Dátos, Keménytelke, Bodon, Szentgyel, Maros-Ludas, Bogáth, Kecze, Hadrév, Gerend-Keresztur, Örké és Egerbegy.

2-ór. A kolozsvári bizottmány által Aranykút, Csehtelke, Báld, Méhes, Velkér, Uzd-Szentpéter, Mező-Szt.-György, Tuson, Domb, Mező-Szilvás, Kis- és Nagy-Czég, Viszolya, Budatelke, Kapor, Katona, Melegföldvár, Buza, Szász-Sombor, Szász-Ujós, Mátyk, Szász-Máté, Varesgyháza, Kékes, Apáti és Czente.

3-ór. A beszercei bizottmány által: Kis-Nyulas, Bala, Nagy-Erese, Faragó, Tancs, Kozmatelke, Szokol, Örményes, Nagy-Nyulas, Septér, Mező-Ujlak, Köbölkút, Kecsed, Oroszfája, Komlód, Szász-Akna, Oláh-Solymos, Szász-Erked, Szentmihálytelke, Lompért, Flükütt és Barátfalva községében.

Továbbá a nagy-szebeni és dévai bizottmány, a fennebb említett valóságokat folyó évi május hava 22-kén fogja megkezdni, és a helységeknek alább megírandó sorozata szerint folytatni: és pedig:

1-ór. A nagy szebeni bizottmány: Kornezel (Hortobágyfalva), Nucse (Szent-Jánoshegye), Oláh-Ujfalú, Gainár (Oláhutykos), Rukkol, Hidegviz, Péterfalva, Mihályfalva, Vessződ, Isztina, Bolya, Ingadály, Salkó, Sebáldor, Rovás, Mártonfelke, Mártonfalva, Alsó- és Felső-Gezéz, Vecsérd, Ivánfalva, Zalathna, Bükös és Kövesd;

2-ór. A dévai bizottmány: Kimpulujnyág, Felső-Urikány, Hobicsén, Alsó-Urikány, Felső-Borbatén, Lupény (Sily-farkaspataka), Sily-Mácsésd, Vulkán, Sily-Valj-déj, Sily-Korojesd, Alsó-Borbatén, Iszkrony, Liváczel, Petrosén, Dilsa, Petrilla, Bányisza, Merisor, Krivadia, Petros, Nagy- és Kis-Báár, Farkaspataka (Lupény), Urik, Hobicza, Borbátviz, Mező-Livadia, Hegyalya, Livadia, Ponor, Ponor-Ohába, Pegyér és Puj községében.

Az erdélyi nagyfejedelemségbeli kir. földtehermentesítési alapigazgatóságtól. Kolozsvárt, ápril hó 28-kán 1866.

60.—1866.

(181)

(1—3)

p. sz.

Árverési hirdetmény.

Szathmármegye polgári törvényszékének mint kiküldött bíróságnak 60.—1866. p. sz. alatti végzése folytán Pogonyi Diénes és neje szül. báró Egloffstein Amália Középszolnokmegyében kebelezett 33554 frta becsült tasanad-szarvadi, és 5890 frta becsült pusztaszent-miklósi birtokainak Molnár József és Alfay Sámuel kérelmekre végrehajtási árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, annak a helyszínén s mindenkor délelőtt 9 órakor leendő foganatosítása végett a pusztaszent-miklósi birtokokra nézve első árverési határidőtől folyó évi július hó 16-dik, második határidőtől szeptember hó 17-dik, a tasanad-szarvadi birtokra nézve pedig első árverési határidőtől július 18-ik napja, második árverési határidőtől pedig szeptember hó 18-ik napja olyformán tüzetik ki, hogy ha az érintett javak az első árverésen becsáron vagy azon felül eladhatók nem lennének, a második árverésen becsáron alól is el fognak adni. Miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesítenek, miszerint a becsértéknek 10%-át tevő bányompénzt magokkal elhozni el ne málusszák, és hogy az árverési feltételeket akár ezen megyei, akár a közép-szolnokmegyei törvényszéknek megtekinthetik.

Kelt Szathmármegye polg. tszékeének Szathmáron, 1866. évi ápril 7-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(174)

(3—3)

Uj találmány.

meglepőleg érdekes fényképészeti időtöltés.

Varázs fényképek

KAPHATÓK

CSAPÓ SANDORNÁL

Kolozsvártt.

Ezen bűvészi fényképekkel most már bár ki képes egy pár csepp vízzel a legszebb fényképet állítani elő.

Ára 6 fényképnek — frt. 60 kr.
" 12 " 1 frt. 10 kr.
" 50 " 4 frt. 50 kr.
" 100 " 8 frt. — kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

(182)

Báznai fürdő.

(1—3)

Alóliott a legmélyebb tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, hogy a báznai fürdőt 6 évre kibérelte, és az év fúrdói idény máj. 15-én veszi kezdetét. A báznai fürdő a hasonló német falutól egy negyed- és Medgyes városától egy órányi távolságra szőlőhegyek és erdők körülvevett kellemes völgyben fekszik. Az ott találtató kitűnő jód tartalmú gyógyforrások kádakban és saját medrökben használhatók fürdésre; és kitűnő sikerrel használ a **köszvény, időszakos rheuma, és bőr-betegségek** ellen.

Minden előfordulható esetre nézve orvosi segélyről a legjobban van gondoskodva. Időtöltésre nézve a kellemes sétányok, zene (féhérvári banda), táncestélyeken kívül, egy ujjonon felállított teke-pálya, magyar, német és román lapok állanak a közönség rendelkezésére.

Az egész fúrdói idény alatt Medgyesén a „Galambhoz” czimzett, alóliott által kibérelt vendéglőlő naponként egy gyorskocsi fog Báznára jöni s vissza, miáltal ezen két helység közt a postai közlekedés is helyre van állítva.

A fennebb említett szállodában, hol a vendégszobák a legjobb izlés és kényelemmel vannak ellátva, valamint Báznán is alóliott az ételek és italok jószágáról és lehető legutányosabb kiszolgáltatásáról gondoskodik, és magát a n. é. fúrdói közönség kíváncsiainak kiválóan hozzászabni kötelességének tartja.

Szállások és minden más szükségességekre nézve értekezhetni vendéglő és fürdő bérlo Binder Józseffel.

A vegy-gyógyszerészeti elvek alapján leggondosabb és biztosabban készített

GYÓGYSZERES SZAPPANOK.

melyek sokszori tudományos vizsgálatok s gyakorlati használatok örvendetes eredményei által jóknak bizonyultak be, következő tizenkét különböző nemei teljes biztonságga ajánlathatnak szintug az orvos uraknak, valamint a segélyt igénylő

KÖZÖNSÉGNEK:

darabja utasítással együtt o. é. kr.	darabja utasítással együtt o. é. kr.
Hamiglab-szappan, görv. bajnál . . . 55	Kátrány-szappan, bőrhámladéknál . . 35
Irla-szappan, idült bőrbajoknál . . . 35	Halmajzsir-szappan, asztkórónál . . 35
Terpentin-szappan, bennúlsoknál . . 35	Epe-szappan, börtisztatáságnál . . . 35
Benzoe-szappan, bőrkeménysegnél . 40	Kén-szappan, bőrkütegeknél . . . 35
Kámför-szappan, eszús bajoknál . . 35	Rozmárin-szappan, erősítőmosdához . 35
Kaniblag-szappan, elvült kütegeknél . 45	Könleg-szappan, keményedésnél . . 35

Az ezen szappanokhoz mellékelt utasításokban elő vannak adva azon különböző módok, melyek szerint ezen gyógyszerek legcélszerűbben használatnak, valamint azon különfelelő is, melyben a gyakorlatilag helyesnek talált szappanforma által rég bebizonyult hatásuk fokozatával értékek neveltethek: mert a szappanforma az, mi nemcsak a szenvedőnek a külső szerek használatát könnyebíti, hanem az orvosnak is az ily szerek hatályos s általános alkalmazását lehetővé teszi.

A gyógyszeres szappanok csak 2 1/2 obon nehezségű darabokban adatkak el s hivatalosan lelett függvények mindkét végükön pecséttel vannak ellátva.

Egyedüli raktár Kolozsvártt: WOLFF J. és Engel J. gyógyszerertáraiban. Brassóban: Jekelius Ferd. gyógyszerertáraiban.

(37)

Dr. J. G. POPP urhoz, Bécsben!

Mintán Önt az általam rendelt 6 tüveg szárvíz kézbeapásáról megnyugtatom, kötelezve érzem magam Önt azonnal értesíteni, hogy az első kísérlet, melyet intéztünkben tettünk, meglepő sikert idézett elő.

A 60 boldogtalan gyermek közül, kiket eddig itteni intézetünkbe felvettünk, kettő volt kik szájfájdalomban szenvedtek. Önnel Anatherin szárvízve utasítászerileg használtatván, mielőtt a 6 tüveg elfogyott volna, tökéletes javulás állott be.

Midőn tehát önnel szegény gondviselésem alá vettek nevében köszönetet mondok, biztosítom Önt, hogy nem fogom elmulasztani a mi intézetünkön kívül is önnel kintű Anatherin szárvízét a hol csak lehet ajánlani, miután én személyesen meggyőződtem annak gyors sikeréről.

CRASCHNITZ. legnagyobb tisztelettel gr. RECKE-PALMERSTEIN.

Kapható: Kolozsvártt: Wolff J. dr. Hintz György és Engel József gyógyszerertáraiban. Egy palaczk ára 1 frt 40 kr o. é.

(14)

Minden szerkesztett

amériikai,

ugy

családi használatra,

(6—6)

valamint sejmémü vagy

nehéz posztó és

bőr-munkákra

alkalmas

„varró-gépek“

következő leszállított áron találhatók és bárholonnan megrendelhetők

BOER SANDORNÁL Kolozsvártt.

Szechenyitér 39 szám alatt:

Wheeler & Willson szerkesztett gép javitva Bollmann által 115 fttól kezdőleg

Grower és Backer " " " " " 165 " "

Hoowe " " " " " 165 " "

Ezen gépekhez különösen alkalmazott minden csak kigondolható segéd-eszközök is találhatók, melyek közül, mint legújabb, különösen azon előké-szített teilemlendő, melynek segítségével a Wheeler és Willsonféle kettős tüzzelésű gépen is lehet meglepő szépen hímezni; továbbá: minden géphez egy, a magántanulásra is elégséges német nyelven írt terjedel-mes és rajzzal ellátott használati utasítás, a Wheeler & Willson szerkeze-tühez pedig, egy ugyan ilyen magyar nyelven írott utasítás is adatik.

Vásárlók a gépi varrásban alapos oktatást és mindennemű utasítást ingyen nyernek és a gépek jósága és használhatóságaért a többfelől hirdett jótállás nem csak ígértet, hanem a vásárlónak szabadság engedtetik a vett—netalan bibás—gép kicserélésére, ki nem elégitett esetben pedig a fizetett pénzösszeg visszakövetelésére.

Valódi CSEH-KOMLÓ minden minőségben hasonlóan található, és megrendelhető BOER SANDOR által.

Deszka-raktár!

CSIKI JÓZSEF külmonostortetű 59

szám alatti saját házával rendes és dús vá-lasztékú raktárt tart mindennemű deszka-nemekből; különösen pedig ajánlja töké-lelesen kiszáradt kész padozat (padi-mentum) tábláit, 1 és 1 1/2, ezol vastag-ságu deszkákból, melyeknek lerakását is eszközölheti; továbbá 1, 1 1/2, 2, 3 és 4 ezolos fenyőfa deszka; 1, 2, 3 és 4 büfka deszka, juhár és hársfa-desz-ka, dió és kórisfa founir, fűrészelt lécz, és több éves kiszáradt malom ke-rékhez való fogak gyertyánfából stb. elismert jutányos áron ugyanott találhatók.

(171) Legújabb nagy

TÖKEPÉNZEK-ELOSZTÁSA

2 millió 677,250 Márka

csak nyeremények

kormányilag biztosítva és engedélyezve.

Egy egész álladalmi eredeti sorsjegy

ára 7 frt.

Két fél állad. eredeti sorsj. ára 7 frt.

4 negyed " " " " " 7 " "

8 nyolcad " " " " " 7 " "

11 sorsjegy átvételénél csak 10 fizetendő.

17,600 nyeremény közül következő fő-nyeremények találhatók márkákban.

250,000, 150,000, 100,000,

50,000, 25,000, 2-szer: 20,000,

17,500, 2-er: 15,000 2-er: 12,500,

2-er: 10,000, 1-er: 7,500, 5-ször:

5,000, 5-ör: 3,750, 2-er: 3,000,

105 ör: 2,500, 5-ör: 1250, 105 ör:

1000, 5-ör: 750, 120-ör: 500, 235-

ször: 250 és 10,700 ször:

117 márka stb. stb.

A húzás kezdete 1. évi május hó 14-ke.

A világ legtávolabb részein ismert és általánosan kedvelt üzleti jellegű alatt

„Isten áldása COHNAL!”

a főnyeremény nálam, február 28-kán és pedig 21-dik szer nyeretett meg.

Külföldről érkező megbízásokat, melyekhez a sorsjegy ára bármint folyó papírpénzben, vagy bélyegeken mellék-lendő, a legtávolabb helyekre is titoktar-tással és gyorsan személyesen bajtok végre, s a hivatalos számsjegyeket és nyereménypénzeket a húzás után azonnal megküldöm.

Cohn Láz. Samson, bankár Hamburgban.

(175) (3—3)

Egy Streicher féle ZONGORA,

mely teljesen jókarban van, 140 fo-rinton eladó. Értekezhetni felőle Stein János könyvkereskedésében.